

DOROTA KORNAS-BIELA

WSPOMNIENIE O PROFESORZE MEDYCYNY
WŁODZIMIERZU FIJAŁKOWSKIM
W DZIESIĄTĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI

Profesor dr hab. n. med. Włodzimierz Fijałkowski (4 czerwca 1917-15 lutego 2003) pochodził z rodziny o tradycjach patriotycznych i bardzo zasłużonej w obronie kraju. Jego czterej bracia zostali odznaczeni Krzyżami Orderu Virtuti Militari. Przed wojną studiował w Szkole Podchorążych Sanitarnych na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. Już wtedy uprawiał sporty: pływanie, wioślarstwo (udział w mistrzostwach Polski), jazda konna, spadochroniarstwo i do końca życia był bardzo aktywny fizycznie – pływał, jeździł na obozy kajakowe, chodził po górach, jeździł na nartach, brał udział w pielgrzymkach, był zapalonym rowerzystą. Jego mistrzami duchowymi byli w ży-

ciu kolejno: św. Stanisław Kostka, Mahatma Gandhi, św. Tomasz Morus, Chiara Lubich – założycielka ruchu Focolari.

W czasie II wojny światowej W. Fijałkowski był uczestnikiem kampanii wrześniowej, pracował jako lekarz, kontynuował tajne studia medyczne w Warszawie.

W 1943 r. został osadzony w więzieniu w Radomiu, potem w niemieckich obozach koncentracyjnych, m.in. Auschwitz-Birkenau oraz na terenie Wirtembergii. Dramatyczne doświadczenia wojenne, a zwłaszcza obozowe, sprawiły, że stał się nieustrudzonym obrońcą życia ludzkiego i godności osoby ludzkiej od poczęcia do naturalnej śmierci.

Po wojnie jako żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie kończył studia na Polskim Wydziale Lekarskim Uniwersytetu w Edynburgu. Po powrocie do kraju pracował jako lekarz, ginekolog i położnik w Gdańsku, Wrocławiu, Bystrzycy Kłodzkiej i w Łodzi, gdzie osiadł na stałe. Pracował tam na Akademii Medycznej, ale był szykanowany za swoją zdecydowaną postawę sprzeciwiającą się aborcji („jako człowiek – odmawiam”). Opóźniano lub uniemożliwiano mu awanse naukowe, usunięto z pracy w uczelni. Profesor nie zrażał się i zgodnie ze swoją dewizą życiową „płynął pod prąd”.

Profesor med. W. Fijałkowski był wybitnym ginekologiem-położnikiem, o ogromnej intuicji zawodowej i empatycznej postawie wobec rodziców w procesie prokreacji. Był autorem ponad 20 książek oraz kilkuset artykułów naukowych i popularnonaukowych z dziedziny medycyny, ekologii prokreacji i problematyki rodzinnej, m.in.: *Szkola rodzenia*, *Biologiczny rytm płodności a regulacja urodzeń*, *Dar rodzenia*, *Poród naturalny po przygotowaniu w szkole rodzenia*, *Ku afirmacji życia*, *Ojcostwo na nowo odkryte*, *Niewykorzystany dar płci*, *Rodzicielstwo w zgodzie z naturą*, *Ekologia rodziny*, *Jestem od poczęcia*, *Moja droga do Prawdy*. Był mistrzem pióra i słowa mówionego. Jego publikacje cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, większość książek miała kilka wznowień pomimo dużego nakładu (np. 200 tys. egz.). Około czterdzieści lat współpracował z czasopismem „Twoje Dziecko”. Wygłosił setki wykładów i prelekcji w całej Polsce.

Jego największym osiągnięciem zarówno teoretycznym, jak i organizacyjnym było stworzenie tzw. polskiego modelu psychoprofilaktyki porodowej i praktyczne wdrożenie go w życie na terenie całego kraju w postaci szkół rodzenia. Był twórcą pierwszej szkoły rodzenia w Polsce, wyszkolił przez kilkadziesiąt lat olbrzymią kadrę profesjonalistów w tym zakresie. Jemu zawdzięczamy przeniesienie na teren Polski z Zachodu idei psychoprofilaktyki porodowej oraz wdrożenie jej w opiece nad kobietą w ciąży i w czasie porodu. Dzięki inicjatywie Profesora odbyły się pierwsze porody szpitalne z udziałem ojca (1983 r.) i upowszechniła się praktyka porodów naturalnych oraz porodów rodzinnych. Jego zaangażowaniu zawdzięczamy zmiany w opiece położniczej w Polsce, np. powstanie oddziałów ginekologiczno-położniczych przyjaznych matce i dziecku, systemu „matka z dzieckiem” (*rooming in*).

Profesor W. Fijałkowski opracował naukowe podstawy ekologii prokreacji (jest autorem 12-punktowego tzw. Scalonego Programu Prokreacji Ekologicznej) i naturalnego planowania rodziny. W swoich publikacjach oraz w wykładach propagował twórcze przeżywanie płci, czystość seksualną, profilaktykę prekoncepcyjną, misterium rodzenia i nowy model rodziny oparty na tzw. zharmonizowanym dwurodzicielstwie. Był również prekursorem rozwoju psychologii prenatalnej w Polsce.

Profesor należał do wielu towarzystw naukowych w Polsce i za granicą, jak np. International Federation for Family Life Promotion, Internationale Studiengemeinschaft für Pränatale Psychologie (1978-1986 był członkiem Zarządu), Polskie

Towarzystwo Ginekologiczne (1974-1985: przewodniczący Sekcji Psychosomatycznej), Polskie Towarzystwo Lekarskie, Katolickie Stowarzyszenie Lekarzy Polskich (członek założyciel), Sekcja Psychologii Prenatalnej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (od 1984 r. honorowy przewodniczący), Stowarzyszenie na rzecz Naturalnego Rodzenia i Karmienia. W uznaniu jego wkładu w promowanie humanistycznych wartości na terenie medycyny został powołany na członka Papieskiej Akademii Pro Vita oraz członka Stowarzyszenia Rycerskiego Orderu Jasnogórskiej Bogarodzicy. Otrzymał również wiele odznaczeń, nagród i wyróżnień, m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1993), Krzyż Komandorski św. Grzegorza Wielkiego z Gwiazdą (1998), Odznakę Żołnierzy Armii Krajowej, Medal Pro Ecclesia et Pontifice (1991), Medal Prymasowski „Ecclesiae populoque servitium praestanti” (1998), odznaczenie „Za zasługi dla miasta Łodzi” (1993), Dyplom Uznania Rady ds. Rodziny przy Wojewodzie Gdańskim i Marszałku Sejmiku Samorządowego w Gdańsku (1997), od 1998 r. był Obywatel Honorowym Rypina – miasta swojego dzieciństwa.

Profesor W. Fijałkowski był również związany z Lublinem, gdyż tu przyjeżdżał regularnie od 1982 r. do 2003 r. na spotkania Rady Naukowej Instytutu Jana Pawła II w KUL jako jej członek oraz w latach 1994-2003 jako wykładowca w Międzywydziałowym Podyplomowym Studium Rodziny w KUL. Za całokształt dorobku naukowego w duchu humanizmu otrzymał w 2002 r. Nagrodę Towarzystwa Naukowego KUL im. Ks. Idziego Radziszewskiego. Papież Jan Paweł II bardzo cenił prof. W. Fijałkowskiego, czytał jego publikacje. W czasie pogrzebu został odczytany osobisty okolicznościowy list wystosowany przez Ojca Świętego Jana Pawła II, w którym wyrażał wdzięczność Bogu za życie i dzieło Profesora.

W okresie dziesięciu lat od śmierci Profesora zostało zorganizowanych kilka konferencji naukowych poświęconych jego życiu, działalności i dorobkowi naukowemu, a zwłaszcza jemu jako wzorze osoby. W kilku miastach Polski jego imieniem zostały nazwane szkoły rodzenia, poradnie dla rodziców (Centrum Służby Rodzinie w Łodzi), poradnie psychologiczne (Specjalistyczna Poradnia Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin w Lublinie). W Puszczykowie koło Poznania postawiony został pomnik Profesora. Dla uczczenia pamięci Profesora corocznie organizowane są uroczystości w różnych miastach Polski. W Łodzi, mieście jego zamieszkania, już w trzy miesiące po śmierci Uchwałą Rady Miejskiej (28 maja 2003) jego imieniem nazwano ulicę na Złotnie. W Lublinie, dzięki inicjatywie radnego Tomasza Pituchy i przy wsparciu kierownika Katedry Pedagogiki Rodziny KUL dr hab. Doroty Kornas-Bieli, prof. KUL (uzasadnienie do projektu uchwały), został przedstawiony Radzie Miejskiej wniosek o nadanie jego imienia ulicy, przy której funkcjonuje jedyny w Polsce południowo-wschodniej Dziecięcy Szpital Kliniczny. Dnia 17 października 2013 r. Rada Miasta Lublin podjęła pozytywną w tym względzie uchwałę.

Z okazji dziesiątej rocznicy śmierci prof. W. Fijałkowskiego odbyło się w Polsce szereg lokalnych spotkań upamiętniających jego osobę, twórczość i dokonania na rzecz polskiej rodziny. Katedra Pedagogiki Rodziny KUL uczciła pamięć Profesora organizacją dwóch ogólnopolskich konferencji naukowych (21 marca 2013 i 4 czerwca 2013 z LTN) oraz seminarium naukowego (22 lutego 2013). Dr hab. D. Kornas-Biela zaprezentowała z tej okazji na konferencjach cztery referaty oraz dwa plakaty

poświęcone różnym aspektom twórczości Profesora. Najważniejszym wydarzeniem było ukazanie się drukiem pierwszego opracowania biograficznego o Profesorze (D. Kornas-Biela, *Świadek Prawdy. Włodzimierz Fijałkowski*, Lublin: Wydawnictwo Gaudium 2014).

Kończąc wspomnienie, należy podkreślić, że prof. W. Fijałkowski był wybitnym lekarzem ginekologiem-położnikiem. Łączył wysoki profesjonalizm zawodowy z głębokim etosem człowieka i uczonego. Obok twórczości naukowej angażował się w rozległą działalność organizacyjno-społeczną. Całą jego twórczość cechuje głęboki humanizm, przeniknięty wartościami chrześcijańskimi. Był bardzo zaangażowanym członkiem ruchu Focolari (Dzieło Maryi) i głęboko oraz konsekwentnie żył jego duchowością jedności i miłości wzajemnej. Wartości chrześcijańskie inspirowały działania Profesora, kreowały jego postawy życiowe i stanowiły przedmiot szczególnej troski o to, aby je wpisać w świadomość społeczeństwa polskiego. Zasługi Profesora w tym zakresie są istotne i jednoznaczne.

Profesor Włodzimierz Fijałkowski był „wiernym mężem jednej żony”, ojcem czwórki dzieci i dziadkiem ośmiorga wnucząt. Był wielkim Polakiem, lekarzem, humanistą, uczonym, społecznikiem i chrześcijaninem. W czasie przemówień pogrzebowych określano go m.in. jako: „Człowiek niezłomny”, „Prorok naszych czasów”, „Człowiek epoki”, „Człowiek, który wyprzedził epokę”, „Człowiek «nie z tej ziemi»”, „Wzór wielkiego człowieka, chrześcijanina, lekarza i Polaka”, „W uszczęśliwianiu innych był człowiekiem wybitnym”. Niewątpliwie może być wzorem osobowym dla młodych pokoleń, zwłaszcza związanych profesjonalnie ze służbą człowiekowi.